

ZÁPIS Z DISKUZNÍHO FÓRA

Klíčová aktivita:	1 – Podpora procesu střednědobého plánování na území kraje
Podaktivita:	1.B.2 – Diskuzní fóra
Název projektu:	Projekt Podpora procesu plánování sociálních služeb na území MSK
Zkrácený název:	Plánování V
Registrační číslo projektu:	CZ.03.02.02/00/22_006/0000058
Dotační program:	Operační program Zaměstnanost plus

Téma:	Nastavení systému dotací pro poskytování sociálních služeb, včetně vyúčtování a vykazování dat
Místo:	Budova DTO, Mariánské nám. 480/5, Ostrava-Mariánské hory
Datum:	23. 1. 2024
Časový rozsah:	10:00 – 14:00
Facilitátor:	Ing. Jiří Drastík, Ing. Hana Somerlíková Ph.D.,

Obsah

Úvod	2
Systém financování sociálních služeb v ČR.....	2
Přehled spolufinancování obcí v letech 2021–2024.....	3
Možnosti poskytování finančních prostředků soc. službám z pohledu zákona	3
Praxe poskytování finančních prostředků na KÚ MSK	4
Praxe poskytování finanční prostředků soc. službám na obcích	4
Frýdek – Místek	4
Kopřivnice.....	5
Nový Jičín.....	5
Třinec.....	6
Opava.....	6
Ostrava	7
Mohli bychom nějaké aktivity či termíny unifikovat tak, aby se poskytovatelům sociálních služeb snížila administrativní zátěž?.....	8
Harmonogram dotací	8
Forma a rozsah požadovaných údajů k žádosti a vyúčtování.....	9
Efektivita v sociálních službách	10
Kudy půjdeme? Co umíme nejvíce ovlivnit?	12
Zkratky.....	12

Úvod

Podněty z Pracovní skupiny pro tvorbu systému financování sociálních služeb v MSK

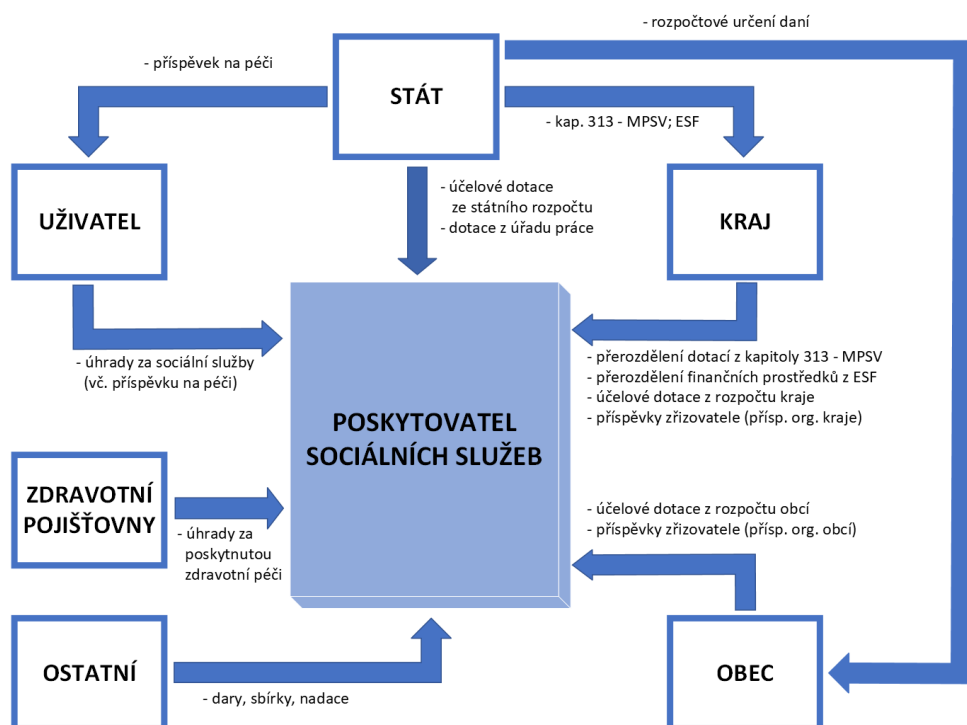
- Podmínky financování sociálních služeb se za posledních pár let poněkud posunuly a změnily.
- Mantinely pro financování nastavuje Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb (dále jen SPRSS).
- Kraj se snaží o intenzivnější zapojení obcí do spolufinancování sociálních služeb (ať už větších obcí, tak i obcí I. typu), kdy i obce řeší své individuální potřeby a možnosti financování.
- V tomto prostředí se pohybují také samotní poskytovatelé sociálních služeb, pro které je celá situace administrativně velmi náročná.

Můžeme některé aktivity (žádosti, vyúčtování, termíny) sladit a zjednodušit tak, aby se donátoři i žadatele v systému lépe pohybovali?

Podtémata:

1. Problematika individuálních dotací, problematika darů (výhody a nevýhody)
2. Dá se něco unifikovat tak, aby to poskytovatelům sociálních služeb snížilo administrativní zátěž?
3. Jak by měla vypadat dotační smlouva mezi obcí a poskytovatelem sociální služby (vč. kontroly)? Co všechno by měla obec od poskytovatele chtít zjišťovat?
4. Pojem veřejného zadavatele sociální služby
5. Jak by měl vypadat systém spolufinancování sociálních služeb z rozpočtu obcí?

System financování sociálních služeb v ČR

Sociální služba při plánování svého rozpočtu musí u každého možného donátora odhadovat vývoj dotací na další rok, žádat u každého zvlášť, vyúčtovat zvlášť podle pravidel daného donátora a žádat

a vyúčtovávat v různých obdobích podle termínu, kdy donátor dotační řízení vyhláší, umožňuje požádat o individuální dotaci či dar.

Přehled spolufinancování obcí v letech 2021–2024

Rok	Obec (dotace/příspěvek zřizovatele)* (Kč)	Počet obyvatel v MSK**	Podíl dotace obce k obyvatelstvu MSK (Kč)
2021	829 542 554	1 177 989	704
2022	885 958 520	1 189 674	745
2023	976 562 181	1 189 612	821
2024	1 035 093 031	1 189 612	870

*plánovaný objem pro r. 2024 z dat ze žádostí o dotaci z kap. 313

** počet obyvatel za 3. čtvrtletí roku 2023, rok 2024 dle roku 2023 - pouze předpoklad

Roste podíl spolufinancování obcí na provozu sociálních služeb v MSK. Síť sociálních služeb je takto životaschopná, velká města platí podstatnou částkou na celkovém poměru i za malé obce. Z pohledu celé České republiky jsme na tom dobře.

Možnosti poskytování finančních prostředků soc. službám z pohledu zákona

Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

- dotace může být poskytnuta na základě vyhlášeného **dotačního programu**
  - je dopředu dána přesná forma žádosti
  - existuje institut porušení rozpočtové kázně
  - zájemce musí dostat jasné sdělení o neposkytnutí či krácení dotace včetně zdůvodnění
- **individuální dotace**
  - existuje institut porušení rozpočtové kázně

Dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

- poskytnutí **DARU** – darovací smlouva

Novela zákona č. 128/2000 Sb. o obcích

- dne 29.12.2023 vyhlášen ve Sbírce zákonů zákon č. 418/2023, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Pro administraci dotací to zjednodušeně znamená tyto změny:

Zastupitelstvo obce bude rozhodovat o

- věcných a finančních **darech** nad **100 tis. Kč** (pův. 20 tis. Kč),
- **dotacích** a **návratných finančních výpomocích** nad **250 tis. Kč** (pův. 50 tis. Kč),
- **Nevratné finanční výpomoci (NFV) pro vlastní příspěvkové organizace**, a to bez limitu (pův. rozhodováno v orgánech podle limitu).

Praxe poskytování finančních prostředků na KÚ MSK

- V rámci všech dotací Moravskoslezského kraje se snažíme podmínky dotačních programů sjednotit pro všechny žadatele. Aby byla, pokud možno, jednotná žádost i jednotné vyúčtování s jasnými a transparentními pravidly. Jednotlivé odbory pak k této struktuře doplňují vlastní požadavky podle parametrů, které potřebují sledovat.
- Podávání žádosti probíhá elektronicky – E-podatelna.
- Individuální dotace jsou umožňovány v případech, kdy nejsou vyhlášeny žádné dotační programy pro požadované aktivity a vedení kraje je shledá přesto jako potřebné a žádoucí.
- Dotační program má jasnou a přesnou formu žádosti, je jasně dáno, co musí být při žádosti i vyúčtování doloženo, jsou dopředu nastaveny parametry pro hodnocení. Při zamítnutí či krácení dotace tedy nemusíme hledat složité formulace pro zdůvodnění, ale odkážeme se na podmínky programu.
- U individuální žádosti o dotaci je zamítnutí či krácení hůře zdůvodnitelné. Zatím jsme v této věci nemuseli vést žádný soudní spor, ale často vnímáme, že taková situace přijít může, protože zdůvodnění je více tzv. „na vodě“. Na odboru soc. věcí poskytujeme individuální dotace okrajově, v mimořádných situacích. Pokud jde o žádost, která se obsahově týká některého dotačního programu, tak ji zamítáme a odkazujeme žadatele na toto dotační řízení.
- V obou případech může nastat tzv. „porušení rozpočtové kázně“, které má také jasně dané postupy. Umožňuje nám např. nastavit pro žadatele splátkový kalendář.
- Často slyšíme, že obce používají pro poskytování finančních prostředků soc. službám formu darů. Ministerstvo financí tuto formu připouští, ale v režimu občanského zákoníku. Pak se také jakékoliv spory řeší dikcí tohoto zákoníku.
- Moravskoslezský kraj v roce 2022 administroval:
  - o dotace ve všech odvětvích v hodnotě 3,7 mld. Kč
  - o dary ve všech odvětvích v hodnotě 16 mil. Kč

Praxe poskytování finančních prostředků soc. službám na obcích

Frýdek – Místek

Poskytujeme v sociální oblasti více dotačních programů podle oblastí:

- Pro poskytovatele registrovaných soc. služeb – největší balík financí
- Podpora doprovodných aktivit
- Podpora prarodinné politiky
- Prevence a protidrogová politika

Programy navazují na strategické dokumenty obce. Program pro poskytovatele soc. služeb poskytuje cílené prostředky a navazuje na Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb obce. Když je finančních prostředků v rozpočtu obce méně, prvotně cílíme na první dotační program, kde je povinnost našeho spolufinancování, aby poskytovatelé soc. služeb získali další finanční prostředky z Programu „313“

- Je to záruka jistoty a stability systému

Individuální dotace využíváme sporadicky. Někdy poskytovatel vymyslí něco, co ve střednědobém plánu zaneseno není, ale odpovídá to aktuální potřebě. Pak volíme formu individuální dotace. Sleduje se závazný ukazatel, pokud není naplněn, tak pak je to porušení rozpočtové kázně.

Dary poskytujeme sporadicky, cca 2x do roka na nějakou akci. Výhodou darů je, že se nemusí vyúčtovávat. (např. Urologické dny, dar pro konkrétní fyzickou osobu apod.)

Prosadili jsme, aby poskytovatelé soc. služeb dostali finanční prostředky ještě v prosinci, aby si nemuseli žádat o úvěry nebo návratnou finanční výpomoc ze strany kraje.

Kopřivnice

Dotační program nemáme.

Na území obce je největším poskytovatelem služeb příspěvková organizace obce – Středisko sociálních služeb města Kopřivnice. Ta dostává finanční prostředky formou příspěvku zřizovatele.

Ostatní dotace poskytujeme formou individuální dotace. Jedná se poskytovatele sociálních služeb mimo “obecní služby”. Žádná ze služeb není závislá pouze na dotacích obce. I při udělování individuálních dotací se snažíme postupovat jedním klíčem a tak, aby individuální dotace odpovídaly komunitnímu plánu a byly poskytnuty transparentně.

Dary poskytujeme cca do 10 případů za rok, a to v případech, kdy by poskytovatel soc. služeb dostal tak malou částku, že nemá cenu jej nutit žádat o dotaci a složitě ji vyúčtovávat. Priority opět musí vycházet z komunitního plánu.

Dotace poskytujeme začátkem roku.

Dotace v sociální oblasti jsou specifické. Neustále musíme politikům na obci vysvětlovat složitost a provázanost financování sociálních služeb, pokud mají dostatek informací nesnaží se do financování radikálně zasahovat. Přesto mají politici tendenci sociální oblast srovnávat s ostatními odvětvími jako je kultura či sport.

Největším problémem dotačního řízení byla jeho komplikovanost a rozpor mezi dotačními podmínkami a smlouvu z pohledu interního auditu.

I na kraji jsme prošli procesem vyjednávání s Odborem podpory korporátního řízení a kontroly. Je to časový vývoj, nyní máme křehkou rovnováhu. Pracovní uvedeného odboru jsou největším zdrojem připomínek našich dotačních programů. Někdy jsou připomínky relevantní, někdy mají tendenci věci zbytečně komplikovat a musíme je brzdít.

Nový Jičín

U nás s návrhem přejít na dotační programy přišla interní auditorka.

Ze startu jsme „nebyli nadšení“, ale nyní na ně už nedáme dopustit.

Snažili jsme se sjednotit formuláře napříč úřadem. V principu jsou jednotné, poté si každá oblast doplňuje parametry, které potřebuje sledovat.

Finance v sociální oblasti se odvíjí od vybraných daní. Město přijalo politiku, že 5,5 % příjmu rozpočtu bude rozdělovat do dotační politiky města, z toho 21 % jde do sociální oblasti.

Rozdělení financí v rámci sociální oblasti má na starosti **Komise** sociální a zdravotnická, která rozděluje dotace pro sociální služby, ale i prostředky na individuální aktivity, a to i mimo aktivity registrovaných sociálních služeb.

Dotační program nám umožňuje nastavit jasná kritéria se kterými se dobře pracuje při vyhodnocování. Program máme navázan na síť sociálních služeb definovanou pro ORP Nový Jičín. Máme pravidla pro aktualizaci sítě. Financovány jsou pouze sociální služby, které jsou v obecní síti sociálních služeb.

Posílili jsme pozici města v území. Nemůže se nám v ORP objevit nějaká sociální služba a tlačít na financování ze strany obcí, aniž by nespĺnila pravidla pro vstup do sítě. Do společného financování sociálních služeb jsme zapojili obce 1. typu ve správním obvodu, které minulý rok přispěly na provoz sociálních služeb v území částkou 3 mil. Kč.

Nový Jičín má 25.000 obyvatel. Ostatní obce v rámci ORP mají také 25.000 obyvatel.

To, co v rámci dotačního řízení nepřerozdělíme, odvádíme do fondu sociálních služeb ORP. Přebytky nespádají do žádných rezerv obce, ale zůstávají v systému pro potřeby soc. služeb. Toto pravidlo jsme nastavili také z důvodu zapojení ostatních obcí ORP, které se bály, aby jejich finanční prostředky nezůstávaly v rozpočtu Nového Jičína.

Oslovili jsme poskytovatele sociálních služeb v území s dotazem, kdy by se jim nejvíce hodil termín vyhlášení programu a chtěli to nastavit stejně jako je Program 313, aby mohli vše administrovat najednou.

Poskytovatelé sociálních služeb podávají žádost o dotaci na podzim, zastupitelstvo obce schvaluje dotace v prosinci, vyplácíme je po novém roce.

Individuální dotace využíváme pro poskytování symbolických částek – např. pro Linku bezpečí.

Dary využíváme velmi výjimečně. Loni jsme měli po dlouhé době žádost o 50.000 Kč. Jednalo se o jedinečnou aktivitu.

Třinec

Poskytujeme individuální dotace soc. službám, které jsou síti soc. služeb obce.

Na podzim vyzýváme poskytovatele sociálních služeb najednou, nastavujeme jednotná pravidla v návaznosti na komunitní plán. V prosinci jsou individuální dotace schválené zastupitelstvem města. Mimo síť soc. služeb poskytujeme dotace v průběhu celého roku žadatelům, kteří mají ve službě naše občany. Na základě počtu občanů města přidělujeme výši dotace.

Dary využíváme výjimečně, tak 2x-3x do roka. Loni byla maximální částka za všechny dary 30.000 Kč.

Uvažujeme o modelu financování sociálních služeb, který mají v ORP Nový Jičín.

Máme v ORP obce, které mají vlastní malé služby, ale také jednu obec, která má vlastní velký domov pro seniory.

Opava

Vyhlašujeme dotační program, v rámci, kterého mohou žádat o finanční prostředky registrované sociální služby, ale také související služby, pro které je nastavena maximální hranice.

Máme vydefinovanou maximální oprávněnou ztrátu podle vzoru kraje.

Dotační program vyhlašujeme v září, zastupitelstvo schvaluje dotace v prosinci, následně uzavíráme smlouvy a vyplácíme od ledna.

Opava se snažila sjednotit všechny dotační programy v obci. Všechny programy tedy mají jednotnou základní strukturu, všechny žádosti se posílají na odbor rozvoje, poté je hodnotíme my na odboru sociálních věcí. Když ale program vyhlašuje jiný odbor, nemůžeme některé věci ovlivnit. Více nám vyhovovalo, když jsme si to mohli administrovat celé sami na Odboru sociálních věcí.

Individuální dotace se žádají přes Odbor financí a rozpočtový, poskytují se v menší míře, spíše příspěvkovým organizacím kraje nebo mimo opavským službám. Vždy je projednává sociální komise. Může se stát, že dotační program obejdou.

Snažili jsme se vyúčtování dotací co nejvíce zjednodušit, hodně by nám pomohla inspirace z jiných obcí, jak to udělat.

Kontrolu vyúčtování provádíme na Odboru soc. věcí, vytipováváme služby, kde jde následně kontrola na místo. Členové kontrolní skupiny s námi vše velmi intenzivně konzultují a domlouvají se na postupu.

Rádi bychom do procesu plánování sociálních služeb aktivněji zapojili malé obce v ORP, které mají cca 45.000 obyvatel. Opava má 50.000 obyvatel. Někteří starostové Opavska spolupracovat chtějí, ale někteří vůbec ne. Důležitá je osvěta starostů malých obcí. Chceme ke spolupráci využít MAS, která malé obce dobře zná. Chceme je postupně objíždět, vysvětlovat a edukovat je v sociální oblasti.

Zkušenosti ORP Novojičínska:

Malým obcím chodí tolik individuálních žádostí, že je to velmi administrativně zatěžuje. Když se jedničkovým obcím nabídne, že z nich to břímě administrace sejmete, a budou mít pocit, že je proces transparentní, tak je spolupráce na dobré cestě.

Starostové malých obcí hodně slyší na příběhy. Využíváme příběhy občanů z jednotlivých obcí v anonymní podobě, které jim představujeme. Sami starostové v malých obcích hledají mnohdy vhodné argumenty pro členy svých zastupitelstev. Pokud jim slíbíte, že s nimi na jejich zastupitelstvo obce pojedete, tak máte vyhráno.

Ostrava

Sociální služby podporujeme prostřednictvím dotačního programu – cca 200 mil. Kč.

Kromě toho také poskytujeme individuální dotaci i dary – sporadicky a v celkové částce do 0,5 mil. Kč.

Dotační program:

- Je v agendě odboru soc. věcí a zdravotnictví – vyhlašujeme jej v září.
- Má několik oblastí.
- Smlouvy uzavíráme v průběhu dvou měsíců od vyhlášení (cca v lednu).
- Od roku 2009 máme zavedené i víceleté dotace (na 4 roky), nepřesahují volební období zastupitelstva. Jsou poskytovány ve čtyřech splátkách, poskytovatelé nemusí na kraji žádat o předfinancování. O tyto dotace žádají převážně pobytové sociální služby, které poskytující své služby nepřetržitě.
- Každá dotační oblast má své podmínky a kritéria, opíráme se o strategické dokumenty, jako je např. komunitní plán, kde máme definován také rozvoj.
- Máme elektronicky dotační systém, už trochu zastaralý (neumí zachytit některé potřebné věci), rádi bychom pořídili nový, nejlépe v rámci celého města.

Individuální dotace – zamítáme, pokud se týkají aktivit, které jsou zahrnuty v dotačních programech, ale využíváme jej v průběhu měsíce července, kdy řešíme dofinancování u těch služeb, které se potýkají se problémy.

Dotační program „Loterie“ (výběrové řízení na poskytování peněžních prostředků z výnosu daní z hazardních her)

- Z tohoto programu mimo jiné financujeme rekonstrukce, nákupy automobilů.
- Spolupracujeme s krajským dotačním Programem na podporu zvýšení kvality sociálních služeb poskytovaných v Moravskoslezském kraji, kdy tyto projekty spolufinancujeme (povinná spoluúčast).
- Alokace každoročně 5 mil. Kč pro celou Ostravu, což není hodně. Snažíme se vybírat každý rok různé (jiné) žadatele.

Vyúčtování

- Při vyúčtování dotace požadujeme kopie účetních dokladů.
- Uvítali bychom fond sociálních služeb, protože, pokud finanční prostředky z dotací zůstanou nevyčerpané, spadají do přebytku rozpočtu města a do sociálních služeb už se zpátky nedostanou.
- Finanční prostředky se dají účelově označit a pak je nelze převést na jiný účel, nicméně zastupitelstvo může tento fakt usnesením jednoduše změnit, fond by byl jistější.

Ostrava by si také zasloužila zjednodušení vyúčtování poskytnutých dotací, sbírání dokladů je velmi náročné.

Zavedli jsme možnosti využívat paušály:

- Využíváme je na položky drobných nákladů jako jsou kancelářské potřeby, potravinová pomoc, ochranné pomůcky, drogerie apod.
- 5 % - 10 % maximálně
- Paušál = nedokládají se doklady

KÚ MSK:

Paušál může stanovit poskytovatel % nebo paušální částkou. Rozhodně by to nemělo být více než 20% přidělované částky.

Na kraji paušál používáme např. u dotací pro sportovní kluby – organizace musí doklady v účetnictví vést, ale nemusí je donátorovi dokládat.

Mohli bychom nějaké aktivity či termíny unifikovat tak, aby se poskytovatelům sociálních služeb snížila administrativní zátěž?

Harmonogram dotací

Kdy se podávají žádosti o dotaci?

- MSK – žádosti do Programu 313 se předkládají v říjnu / listopadu, dotace se schvalují v zastupitelstvu MSK v březnu následujícího roku.
- Vyhlášení bychom mohli přesunout i na dřívější datum, ale nikdy neznáme dopředu z MPSV částku, kterou můžeme rozdělit.

Armáda spásy

- Když připravujeme rozpočet na další rok, snažíme se, aby byl jednotný pro všechny donátory. Začínáme jej připravovat v létě a snažíme se, ať je do konce září vydiskutován. Následně jej u nás schvaluje oblastní ředitelství.
- Většina dotačních titulů je vyhlášována v říjnu / listopadu. Ideální je pro nás, aby to bylo v souladu s Programem 313.
- Září je pro nás příliš brzy. Čím více dopředu rozpočet děláme, tím je těžší predikovat, jak se bude finanční situace vyvíjet. Někdy v tomto období neznáme ještě ani finální částku, se kterou hospodaříme v aktuálním roce.
- Některé dotační programy / individuální dotace jsou zase uzavírány až v lednu či únoru. To je pro nás také komplikace z pohledu stability. Musíme nějak nastavovat mzdy zaměstnancům a pokud nemáme jistotu finančních prostředků ani v únoru, jdeme na nižší částky. Zaměstnanci nám potom ale zase utíkají do jiných služeb, např. do příspěvkových organizací.

Pokud se dozvíme částku, která je o hodně nižší než plánovaný rozpočet, začínáme vyvíjet aktivity směrem ke všem možným donátorům, abychom se k plánu přiblížili a spoléháme na dofinancování. Pak se zase někdy dostaneme do opačné situace, kdy nakonec máme finančních prostředků z dofinancování v některé ze služeb o hodně více, nicméně vzhledem k tomu, že musíme pro všechny naše zaměstnance zachovat jednotné podmínky a nemůžeme peníze přesunout z jedné služby na jinou službu, jsme nuceni získané prostředky nakonec vrátit. Charita Frýdek-Místek

- Vnímáme, že jsme se posunuli k lepšímu. Byly doby, kdy se rozhodovalo všude až počátkem roku, což pro nás znamenalo nejistotu.
- Nepotřebujeme peníze mít na konci roku fyzicky, ale potřebujeme znát výši, se kterou můžeme počítat.
- Primárně vytváříme rozpočet pro Program 313, na něj navazujeme rozpočty ostatním obcím. Frýdek-Místek vyhláší dotační řízení dříve, tam tedy musíme zpracovávat rozpočet dříve.
- Ideální by bylo přijímání žádosti sjednotit do období jednoho měsíce.

Slezská diakonie

- Máme v kraji 112 služeb, pohybuje se na úrovni mnoha měst. Při přípravě žádostí o dotaci

i při jejich vyúčtování je to náročné.

- V porovnání s ostatními kraji i státem, jsme nicméně v MSK ušli obrovský kus cesty a cítíme při poskytování sociálních služeb určitou míru jistoty ve financování.
- Potýkáme se s hlídáním termínů. I v průběhu roku je rozpočet živý organismus, přichází předvídatelné i nepředvídatelné situace. Ať už jde o změny legislativy či krizové situace na které musíme reagovat.
- Při plánování rozpočtu na další rok se lépe predikuje na podzim.
- Rozpočty našich služeb také stojí na Programu 313 a programech velkých měst.
- Malé obce tvoří velmi malé procento rozpočtu služeb. Psaní žádostí na jednotlivé jedničkové obce je velmi administrativně náročné a někdy i s ohledem na spotřebovanou práci (čas vedoucího a ekonomů) je tato činnost neefektivní.

Naším specifikem je fakt, že máme pro všechny služby jedno IČO a musíme držet rovné podmínky pro všechny služby a zaměstnance.

V momentě, kdy máme pocit, že z programů dostaneme málo peněz, vyvíjíme aktivitu a žádáme všude možně o dofinancování. Může se pak stát, že někde dostaneme v rámci dofinancování nakonec více peněz na nějakou službu, než bychom potřebovali a abychom udrželi rovnováhu mezi našimi službami, tak následně zase finanční prostředky vracíme.

Výši finálního financování našich služeb se někdy dozvídáme až v prosinci.

Nejde jen o situace jako jsou havarijní stavy, kdy bychom žádali o dofinancování. Často z něj musíme pokrýt mzdy, které nejsou jisté.

- Velmi by nám pomohlo, kdyby velká města pod sebe vzaly financování celého ORP. Sjednotily by se tak i termíny. Jedno konkrétní datum podání žádosti by byl pro nás také problém, ale období měsíce by bylo fajn.
- To samé se týká vyúčtování. Veškeré doklady musíme nejprve dostat do účetnictví. Stává se, že k 31. 1. máme sotva všechny doklady. Teprve potom můžeme vyúčtovat vůči donátorům.

Forma a rozsah požadovaných údajů k žádosti a vyúčtování

Odbor sociálních věcí KÚ MSK

V rámci Programu 313 sbíráme na KÚ MSK žádosti přes OK systém a ten následně překlápíme do našeho ISSS, jakmile se sběr žádosti v OK systému uzavře.

Všechny obce mohou do ISSS nahlížet. Vidí zde služby, které jsou poskytovány na jejich území a služby, které financují.

Pracujeme na tom, aby to, co obce vidí v ISSS, šlo vyexportovat do excelu pro další práci na obci či případně nahrání do systému obcí.

V ISSS máme také zpracován manuál, jak jednotlivé položky rozpočtu souvisí s položkami účetnictví.

Otázka pro obce: Bylo by pro vás možné, schůdné, přijatelné využívat data ze systému ISSS?

Zkušenosti poskytovatelů soc. služeb

- Města často při žádosti o dotaci vyžadují kopii rozpočtu Programu 313
- Stále některá města požadují při vyúčtování kopie dokladů. Je to pro nás administrativně náročné a neefektivní (někdy jen na kopírování dokladů musíme najmout brigádníky).
- V účetnictví máme vše označeno a lze zde každou položku pro jednotlivé donátory rozeznat.
- Uvítali bychom raději více kontrol na místě než kopírování dokladů.
- Tím, že má každá obec jiný systém vykazování dochází k chybovosti na naší straně.
- Co se týče financování sociálních služeb a následného vykazování se jako dobrá praxe nakonec ukázal systém v čase realizace evropských projektů na podporu služeb sociální prevence, kdy se kraj dohodl s obcemi a vyúčtování bylo jen jedno, to bylo perfektní.

- Administrativa související s žádostmi a vyúčtováním každoročně roste až o 10 %
- Data jsou na jednom místě, obce k nim mají přístup, proč to nevyužít? Chápu, že jsou obce samostatné celky s vlastními rozpočty a tím pádem mohou nastavovat i vlastní podmínky, nicméně stejně sledují všichni obdobné údaje jen jinak strukturované, což přináší velkou administrativu.
- Malé obce poskytují drobné finanční prostředky, ale vyúčtování chtějí jako by poskytovaly prostředky z Programu 313.

Zkušenosti obcí

- Politici na obcích mají tendenci srovnávat sociální služby s ostatními žadateli o dotace z odvětví kultury či sportu.
- Politici mají pořád pocit, že sociální služby mají finančních zdrojů hodně a mají tendenci „švindlovat“. My se jim snažíme stále vysvětlovat, že tam je tolik pák a brzd, že to není skoro ani možné. Neustále jim opakuji, že např. u obecního bazénu také nezjišťují, z jaké obce jsou lidé, kteří jej využívají. U sociálních služeb tuto tendenci ke zjišťování stále mají. A čím více statistik jim dáváme, tím více jich chtějí.
- Hlavním hybatelem v trendu a směřování je kraj. Pro sociální odbor na obci je velká pomoc, pokud kraj pomůže interpretovat nějaké skutečnosti vůči vedení obcí či okolním obcím.
- Máme na obci také poskytovatele, které bychom mohli nazvat podnikateli. S těmi neustále řešíme problémy a díky tomu nechceme pravidla více rozvolňovat.

Zkušenosti kraje

- Pravidla Programu 313 nám nepovolují financovat stravenky a podobné benefity, které jsou dnes již zcela běžné, ale z pohledu MPSV jsou to náklady „nad rámec“. Proto nedoporučujeme obcím přejímat pravidla Programu 313 doslovně. Pokud by všichni řekli, že jsou některé výdaje neuznatelné, poskytovatelé sociálních služeb by je neměli kde uplatnit.
- Obce mohou chtít vykazovat stejné údaje, ale uznatelnost nákladů by mohla být širší.
- Máme zkušenost, že pravidla mohou být přísná, ale i tak se najdou poskytovatelé, které je dokáží obejít a zneužít.

Měli bychom pravidla nastavovat podle nejtěžšího hříšníka, když se jedná o malé procento sumy z celkových nákladů a komplikovat tím fungování i všem ostatním? Vždy se najde někdo, kdo bude chtít systém zneužít, ale nejsou náklady na zjišťování chybovosti vyšší než případné úniky?

Efektivita v sociálních službách

Bavíme se o efektivitě v sociálních službách. Jak ji vlastně měřit?

Znamená bezchybné vyúčtování dotace dokonalou sociální službu?

Ptáme se sociálních služeb, jak přispívají k řešení sociální situace jejich uživatelů?

Plní služba záměr, za který ji obec platí?

Jak vykazovat vytíženost sociální služby? U pobytových sociálních služeb je výkaznictví jasné-lůžko, obsazené lůžko.

Jak vykazovat vytíženost a efektivitu u terénních a ambulantních sociálních služeb? Jak uchopit efektivní využití času v terénní a ambulantní službě? Každý má svou metodiku, jak vyazuje efektivitu. Do jaké míry jsou v rámci terénní služby efektivní přejezdy mezi klienty?

Těmto tématům by se měla věnovat Pracovní skupina pro tvorbu systému financování sociálních služeb

v MSK.

Nebylo by cestou více posílit kontroly na místě?

Z roviny kraje potřebujeme v tomto pomoc obcí. Obce znají služby na svém území lépe než kraj. Kraj by mohl řešit služby, které mají rozsah na celé území jako je např. telefonická krizová pomoc, služby pro osoby se vzácným postižením apod., ale jinak potřebujeme spoléhat na obce, protože mají přehled o tom, co se v jejich službách odehrává a na jaké konkrétní potřeby v území služby reagují.

Nové SPRSS vnímáme jako posilující pro obce. Pozice obce jako veřejného zadavatele sociální služby dává obci větší kompetence a legitimnost zaměřit se na ověřování cílů sociálních služeb, na to, zda jsou efektivní a vedou uživatele k sociálnímu začleňování.

Slezská diakonie

- Také interně hledáme kritéria efektivity ve stejných druzích našich služeb a zjistili jsme, že je to opravdu těžké nastavit.
- Snažíme se o to sami pro sebe

Armáda spásy

Není neobvyklé, že nás město požádá, abychom na jejich území otevřeli preventivní terénní službu, ale náklady tomu neodpovídají. Je-li služba bez úhradová a města kopírují financování Programu 313, nemáme z čeho pokrýt všechny potřebné náklady. Prakticky službu otevíráme již se ztrátou. Můžeme si to dovolit jen proto, že jsme velká organizace se zázemím, ale i tak si myslíme, že je to špatně. Města by se měla dívat na veškeré náklady, aby se služba dala provozovat.

Pomohla by možnost přesunování finančních prostředků mezi službami?

- Jsou služby, ve kterých se můžeme dostat do zisku, ty bychom použili na jiné druhy služeb.

Nechceme finanční prostředky takto přelívat. Chceme, aby to bylo nastaveno spravedlivě a vykazovala se realita.

Odbor sociálních věcí KÚ MSK

Přelívání a přesuny nám nepovolují ani podmínky Programu 313, zastupitelstvo kraje rozhoduje a přiděluje peníze na identifikátor sociální služby. Částečně přesuny možné jsou, opět rozhodnutím zastupitelstva na základě žádosti poskytovatele, ale rozvolnit financování ve větším měřítku nikdy nemůžeme a ani nechceme. Chceme mít přehled o reálných nákladech na provoz jednotlivých druhů služeb.

Jsou rozdíly mezi platy a mzdami. A někdy už také mezi mzdami a mzdami v různých organizacích.

Kde je hranice důstojného ohodnocení sociálního pracovníka a pracovníka v sociálních službách?

MPSV slibovalo řešení přes profesní zákon, debata ale utichla.

Je špatně nastaven katalog prací.

Pro neziskovky není jiná cesta než mzdy navyšovat směrem k platovým tabulkám, jinak lidé utíkají do jiných organizací nebo mimo sektor sociálních služeb.

Dotaz poskytovatelů sociálních služeb

Proč kraj více „netlačí“ na MPSV / stát, např. také prostřednictvím Asociace krajů, aby se systém změnil?

Odbor sociálních věcí KÚ MSK

MSK připomínkuje nastavení systému se kterým nesouhlasí při každé možné příležitosti. Nicméně pro dnešek jsme se rozhodli, že se budeme zabývat tématy, které můžeme ovlivnit my sami.

Kudy půjdeme? Co umíme nejvíce ovlivnit?

Obcím by pomohlo při vyjednávání s vedením a zastupitelstvy mít se o co opřít. I když jsou to samosprávné celky, oblast plánování sociálních služeb je v samosprávné působnosti a nelze jim nařizovat, jak sociální služby na svém území spravovat a financovat, na doporučení kraje však obce slyší. Klíčové je pracovat na vztahu mezi zadavatelem a poskytovatelem sociální služby.

- Model plánování sociálních služeb
- Model financování soc. služeb
- Návrh harmonogramu termínů v dotačním řízení (podání žádostí, vyúčtování)
- Jednotná tabulka pro žádost a vykazování z úrovně kraje, která se může na obcích doplnit o údaje, které potřebuje obec sledovat navíc = využití ISSS

Dne 21. 5. 2024 proběhne seminář pro obce MSK (primárně II. a III. Typu) , kde bychom tyto myšlenky chtěli šířit dále.

Sociálním službám by v prvním kroku nejvíce **pomohlo** zrušení kopií dokladů při vyúčtování. Jako důležitou vidí sociální služby komunikaci. Pokud vidí donátor nějakou nejasnost, jsou poskytovatelé sociálních služeb připraveni ji na vyzvání vysvětlit.

Zkratky

ČR – Česká republika

ISSS – Informační systém sociálních služeb Moravskoslezského kraje

KÚ MSK – krajský úřad Moravskoslezského kraje

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MSK – Moravskoslezský kraj

NFV – návratná finanční výpomoc

OK systém – informační systém sociálních služeb MPSV

Pracovní skupina financování – Pracovní skupina pro tvorbu systému financování sociálních služeb v Moravskoslezském kraji

Program 313 – Program pro podporu poskytování sociálních služeb financovaných z kapitoly 313 – MPSV státního rozpočtu

SPRSS – Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb